

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 327/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. E. F., B., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. Z., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 31/08 zo 14. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. E. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2009 doručená sťažnosť Ing. E. F., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Z. Z., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 31/2008 zo 14. mája 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka „uzatvorila dňa 29. 12. 1981 pracovnú zmluvu so S., B., naposledy na vykonávanie práce na pracovnej pozícii vedúca odboru práce a miezd. So sťažovateľkou bol skončený pracovný pomer výpoveďou dňa 19. 10. 2004, doručenej dňa 19. 10. 2004 s odkladacou podmienkou vo výpovedi, ktorou je prerokovanie skončenia pracovného pomeru navrhovateľa so zástupcami zamestnancov, a tiež dňa 28. 10. 2004 doručenej v ten istý deň, z dôvodu kumulácie pracovnej činnosti vyplývajúcej z uvedenej pracovnej pozície s inou pracovnou pozíciou v rámci racionalizačných opatrení prebiehajúcich v S. a pracovné miesto, ktoré sťažovateľka zastávala bolo zrušené.“

Sťažovateľka sa v postavení žalobkyne domáhala žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanej S. (ďalej len „žalovaná“) určenia neplatnosti výpovedí z 19. októbra 2004 a 28. októbra 2004 a určenia, že pracovný pomer trvá, ako aj náhrady mzdy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 126/2005 zo 6. novembra 2007 určil, že výpoveď z 19. októbra 2004 je neplatná. Žalobu v časti o určenie neplatnosti druhej výpovede (z 28. októbra 2004), ako aj v časti o určenie trvania pracovného pomeru a náhrady mzdy okresný súd zároveň označeným rozsudkom zamietol. Proti zamietavému výroku rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Co 31/08 zo 14. mája 2009 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.

Sťažovateľka zastáva názor, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 31/08 zo 14. mája 2009 došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj k porušeniu princípu právnej istoty, pričom poukazuje na to, že v právnej veci sťažovateľky krajský súd rozhodol inak ako v identickej právnej veci žalobcu M. F. (ďalej aj „žalobca“) proti žalovanej o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy, pričom rozsudky (okresného súdu aj krajského súdu) v právnej veci žalobcu M. F. boli vydané skôr ako rozsudky v právnej veci sťažovateľky. Navyše krajský súd v sťažnosťou napadnutom rozsudku svoje odlišné rozhodnutie podľa tvrdenia sťažovateľky riadne nezdôvodnil.

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že v právnej veci žalobcu M. F. proti

žalovanej o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy okresný súd rozsudkom sp. zn. 23 C 94/2005 z 20. novembra 2006 určil, že výpovede z 19. októbra 2004 a 28. októbra 2004 dané žalobcovi M. F. žalovanou sú neplatné a pracovný pomer trvá. Zároveň okresný súd priznal žalobcovi M. F. náhradu mzdy v sume 774 930 Sk a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 98/07 z 19. februára 2009 rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti výpovede z 28. októbra 2004 a v časti určenia, že pracovný pomer trvá, potvrdil. Odvolacie konanie v časti o určenie neplatnosti výpovede z 19. októbra 2004 a v časti náhrady mzdy v sume 4 401,51 € v dôsledku späťvzatia odvolania žalovanou zastavil. Vo výrokoch o povinnosti náhrady mzdy a náhrady trov konania krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec v tejto časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka sa domnieva, že žalovaná (zamestnávateľ) si nespĺnila povinnosť ponúknuť jej inú prácu, a to napriek tomu, že voľné pracovné miesta mala, čo potvrdzuje skutočnosť, že *„15. 10. 2004 a 18. 10. 2004 prijal do pracovného pomeru nových zamestnancov s miestom výkonu práce, aké bolo dohodnuté v pracovnej zmluve u sťažovateľky“*. Práve z dôvodu nesplnenia „ponukovej povinnosti“ (napriek tomu, že žalovaná voľnými pracovnými miestami disponovala) ako hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede podľa § 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce krajský súd dospel k záveru o neplatnosti výpovede z 28. októbra 2004 danej žalobcovi M. F., ako aj k záveru, že pracovný pomer žalobcu trvá.

Sťažovateľka podala na príslušnej prokuratúre v predmetnej veci aj podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti takto rozhodol:

„... došlo k porušeniu základného práva a slobody na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princípu právnej istoty rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo 14. 05. 2009 sp. zn. 3 Co 31/08, a aby zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 06. 11. 2007 sp. zn.

12 C 126/2005 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. 05. 2009 sp. zn. 3 Co 31/08.

Zároveň žiadame priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 667 eur (slovom šestošesťdesiatšedem eur) z dôvodu straty právnej istoty v právny poriadok. A nahradiť trovy právneho zastúpenia advokátkou doposiaľ vyčíslené vo výške 245,70 € (za dva právne úkony – prevzatie a príprava zastúpenia, podanie na Ústavný súd SR, jeden úkon podľa § 11 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 za 122,85 €, t. j. základná tarifa 115,90 € plus režijný paušál 6,95 €).“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané

oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01 atď.). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00 atď.).

Sťažovateľka tvrdí, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 31/08 zo 14. mája 2009 došlo k porušeniu jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že

a) krajský súd rozhodol v jej právnej veci odlišne ako v identickej právnej veci žalobcu M. F., pričom rozsudky (okresného súdu aj krajského súdu) v právnej veci žalobcu M. F. boli vydané skôr ako rozsudky v právnej veci sťažovateľky,

b) krajský súd v namietanom rozsudku dospel k nesprávnemu záveru v súvislosti s povinnosťou žalobcu ponúknuť jej inú prácu v zmysle § 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce.

Vo vzťahu k prvej námietke sťažovateľky ústavný súd z rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 98/07 z 19. februára 2009 v právnej veci žalobcu M. F. proti žalovanej o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy zistil, že podľa názoru krajského súdu si žalovaná v súvislosti s výpoveďou danou žalobcovi 28. októbra 2004 nesplnila ponukovú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce. Krajský súd v tejto súvislosti v odôvodnení označeného rozsudku okrem iného uviedol, že *„Podľa výsledkov vykonaného dokazovania však odporca, hoci tvrdil, že nemá žiadne voľné pracovné miesto, prijal do pracovného pomeru v mesiaci október 2004 piatich nových zamestnancov, a to: od 1. 10. 2004 A. B. (profesia koordinátor), od 1. 10. 2004 M. N. (profesia prevádzkový referent), od 15. 10. 2004 P. M. (profesia administrátor), od 15. 10. 2004 P. S. (profesia asistent administrátora) a od 18. 10. 2004 P. Z. (profesia technik autoprevádzky - vodič). Odporca teda disponoval voľnými pracovnými miestami, pričom vyššie spomínaných 5 nových zamestnancov malo podľa obsahu pracovných zmlúv dohodnuté ako miesto výkonu práce Bratislavu, podobne ako navrhovateľ.“*

Sťažovateľka na odvolacom pojednávaní konanom 14. mája 2009 poukázala na rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 98/07 z 19. februára 2009 v právnej veci žalobcu M. F. Krajský súd sa touto námietkou sťažovateľky v odôvodnení namietaného rozsudku zaoberal, pričom v súvislosti s ňou uviedol, že *„v danej veci M. F. (aj keď išlo o rovnaké rozhodnutie generálneho riaditeľa č. 23/2004) vykonával inú prácu ako navrhovateľka. Dôvody výpovede, ako aj nadbytočnosť je potrebné skúmať vždy jednotlivo pre každého účastníka zvlášť, s prihliadnutím na všetky okolnosti, ktoré vyšli za konania najavo. Vo veciach nejde a nemôže ísť o totožnosť pokiaľ ide o posúdenie nadbytočnosti. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v danej veci odvolací súd posúdil výpoveď ako*

neplatnú z dôvodu nedodržania § 63 ods. 2 Zákonníka práce (ponuka iného vhodného pracovného miesta). Odvolací súd poukazuje na dôvody uvedené vyššie v posúdení otázky ponuky vhodného miesta.“. Citované závery krajského súdu ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesplnenia povinnosti ponúknuť jej inú prácu v zmysle § 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce ústavný súd zistil, že aj s touto námietkou sa krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku sp. zn. 3 Co 31/08 zo 14. mája 2009 rozsiahlo zaoberal, pričom dospel k záveru, že žalovaná v rozhodnom čase nemala žiadne voľné pracovné miesto, a preto si nemohla splniť povinnosť podľa § 63 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce. Tvrdenia sťažovateľky, že žalovaná v rozhodnom čase (od 14. októbra 2004 do 19. októbra 2004) prijímala nových zamestnancov, vyhodnotil krajský súd ako nepreukázané, resp. v okolnostiach veci právne irelevantné, keď v súvislosti s nimi okrem iného uviedol, že sťažovateľkou *„Predložené listinné doklady, zmluva o spolupráci medzi odporcom a svedkyňou H. (ako podnikateľkou podnikajúcou na základe živnostenského oprávnenia uzavretá na obdobie od 7. septembra 2004 do 31. marca 2005, pozn.), ako aj pracovná zmluva uzavretá medzi odporcom a S. O. taktiež nepreukazujú, že by v čase rozhodnom pre posúdenie tejto okolnosti mal odporca voľné pracovné miesto. Okrem toho, ako uviedol odvolací súd, v zmluve o spolupráci nešlo o pracovnú zmluvu a pokiaľ ide o pracovnú zmluvu so S. O. táto bola uzavretá na dobu určitú na obdobie od 15. 9. 2004 do 31. 3. 2005. Za voľné pracovné miesto, ktoré je zamestnávateľ povinný ponúknuť pracovníkovi pred daním výpovede nemôže byť miesto dočasné, teda na určitú dobu.“.*

V súvislosti s nesplnením „ponukovej povinnosti“ žalovanej sťažovateľka nesúhlasí s názorom krajského súdu vysloveným v sťažnosťou napadnutom rozsudku, podľa ktorého *„Rozhodnutie o organizačnej zmene bolo zo dňa 19. 10. 2004 a výpoveď bola navrhovateľke daná a doručená dňa 28. 10. 2004. Preto pre posúdenie možnosti ponuky inej vhodnej práce je ohraničené týmto obdobím.“.* Žalovaná mala preukázať podľa názoru sťažovateľky splnenie ponukovej povinnosti ešte pred daním výpovede, čo nebolo podľa nej v konaní preukázané. Treba prisvedčiť sťažovateľke, že hmotnoprávne podmienky

platnosti výpovede uvedené v § 63 ods. 2 Zákonníka práce musia byť zo strany zamestnávateľa splnené ešte pred daním výpovede zamestnancovi. Na druhej strane z odôvodnenia namietaného rozsudku vyplýva, že krajský súd sa v ňom zaoberal aj pracovnými miestami, ktoré žalovaná vytvorila pred 19. októbrom 2004 (zmluva o spolupráci so svedkyňou H. a pracovná zmluva na dobu určitú so S. O.). Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že aj vo vzťahu k druhej námietke uplatnenej v sťažnosti je namietaný rozsudok krajského súdu primeraným spôsobom odôvodnený a nemožno ho považovať za arbitrárny.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Zo zistení ústavného súdu teda vyplynulo, že oboma námietkami, ktoré sťažovateľka vo vzťahu uplatnila v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, sa krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku zaoberal, pričom právne závery, na základe ktorých sa s nimi vysporiadal, sú podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto nenaznačujú, že by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol ústavný súd na ich základe dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2009